

hmeljar

**GLASILO HME LJARSKE
ZADRUGE z o. j. v ŽALCU**

Leto III. Štev. 4
ŽALEC, APRIL 1948

Hmeljarji, vstopajte v kmetijske zadruga!

Po prenehanju Naproz so se ustanovile Kmetijske zadruga, ki povezujejo v zadržno skupnost neke kar se tiče odkupa kmetijskih pridelkov in preskrbe s kmetijskimi in gospodarskimi potrebščinami, temveč so Kmetijske zadruga osnova in gibalo vsega gospodarskega, političnega in kulturnega udejstvovanja na vasi. O tem smo že podrobno pisali, zdi se pa, da vladajo med hmeljarji še vedno neki zmotni nazori, kar se je pokazalo zlasti pri snovanju hmeljarskih odsekov, in sicer glede njihovih odnosov do Kmetijske zadruga.

Kakor se loči hmeljarstvo po svojem na pol industrijskem ustroju in veliki njegovi zahtevnosti do ročnega dela od ostalih kmetijskih panog, tako je tudi odnos hmeljarskih odsekov do Kmetijskih zadrug različen od živinorejskih, mlekarjskih, lesnih in drugih odsekov. Leti so nastali tako, da so se prejšnje živinorejske in slične zadruga združile s Kmetijsko zadrugo. Hmeljarska zadruga pa je ostala še nadalje kot strokovni usmerjevalec produkcije, odkupnik in vnovčevalec hmelja in so povezani njeni odseki s KZ po delitvi hmeljskih potrebščin (gnojil, škropiv, orodja, strojev itd.) in vseh ostalih potrebščin kmetijstva ter ostalega gospodarstva. Mimo tega pa povezuje Kmetijska zadruga člane hmeljarskih odsekov v vseh ostalih panogah kmetijstva ter politične in kulturne prosvete.

Ker se hmeljarska zadruga ni spojila z okrajnimi kmetijskimi poslovnimi zadrugami, naj člani hmeljarskih odsekov pristopijo h Kmetijski zadrugi svojega okoliša kot člani, da bodo v redu oskrbovani z vsemi potrebščinami neke za hmeljarjenje, temveč za vso preskrbo. Vse potrebščine za hmeljarstvo bo planirala kot dosedaj Hmeljarska zadruga v zvezi s Hmeljno komisijo, kjer se vodi tudi celotna statistika. Vsak hmeljar mora vedeti, da članstvo v Hmeljarski zadrugi še ne pomeni samo po sebi tudi članstva pri Kmetijski zadrugi. Za to članstvo se je treba šele priglasiti pri Kmetijski zadrugi, podpisati pristopno izjavo in položiti pristopnico ter delež.

Pa bo dejal ta ali oni, čemu ta dvojna povezava, ki dela izjemo med ostalimi kmetijskimi panogami. To leži v hmeljarstvu samem, ki zahteva za pridelovanje, prevzem, vskladiščenje, sortiranje, prepariranje, obalenje, znamkovanje, prodajo in odpremo posebnih priprav in znanja (n. pr. hmeljskih vreč), obsežnih skladišč, ki morajo obsegati ves pridelek, da se ta smotreno sortira in pripravi po kakovostnih vidikih za izvoz. Za vso manipulacijo s tem borzno tako občutljivim blagom ima le Hmeljarska zadruga potrebna sredstva in v dolgoletni praksi izkušene moči. Vsako drugo eksperimentiranje s hmeljem bi resno ogrozilo dotok nad 100 milijonov din tujih deviz in bo ta dotok s planskim večanjem pridelka rasel iz leta v leto, dokler ne doseže četrte milijarde dinarjev.

Obstoj enotne Hmeljarske zadruga je nujen, kakor smo videli, zaradi hmeljske kulture same in zagotovitve čim večjih koristi za našo ljudsko skupnost. Že tako

preobremenjena Hmeljarska zadruga nikakor ni mogla prevzeti še planiranja in vodstva ostalih kmetijskih panog ter splošne preskrbe svojih zadržnikov, preskrbovala jih bo pa še nadalje, s hmeljevskami in gorivom za sušenje hmelja in ostalimi specialno za hmelj potrebščinami pripomočki.

V lastno korist vsakega hmeljarja je, da takoj pristopi h Kmetijski zadrugi svojega okoliša, da bo tako preskrbljen z vsemi potrebščinami in bo tako mogel doseči čim višji pridelek, vsi skupaj pa kakor lani tudi letos prekoračiti postavljeni plan in se tako izkazati kot vzorne člane naše ljudske skupnosti.

Bodimo dosledni v izvajanju plana

V sklopu planskega pridelovanja industrijskih rastlin je določena v Sloveniji za hmelj v letu 1948 razširitev hmeljišč za 20% ob istočasni prepovedi krčenja starih nasadov. Ni lahek posel izvesti plan pri rastlini, ki zahteva za vsak ar kar dva tisoč dinarjev investicij, ob skromni ostali orni površini pretežno naplavinke torej posledicam suše zelo podvržene Savinjske doline.

Zvesta svojim nalogam je Hmeljna komisija za Slovenijo na podlagi po hmeljarjih samih prijavljenih dosedanjih hmeljskih površin, upoštevajoč plodnost zemlje, zmogljivost gospodarstev in predvojno stanje hmeljišč poslala že v juliju 1947 posameznim KLO-jem slovenskega hmeljskega okoliša razreze za plansko razširitev hmeljišč v letu 1948. Naloga KLO-jev je bila, da pravično razrežejo na nje odpadajočo površino posameznim posestnikom. Namesto da bi sklicali KLO-ji masovne sestanke, kjer bi pretresli to važno vprašanje, pa so nekateri zaprli akt v miznico češ, se še nikamor ne muči. Drugi so hiteli prepričevati hmeljarje, da jim kar ne kaže povečavati nasadov, dokler je za živež trda, namesto da bi jim dopovedali, da nas bo ena sama dobra letina rešila vseh teh skrbi. Tretji spet so krenili po stari poti že davno preživelih navad, da so večino bremena prevalili na šibka pleča malih kmetov, vdov in kajžarjev, dočim sami špekulirajo na hleb in mastne prašiče v lastnih gospodarstvih. Znani so nam primeri, ko niso večjim gospodarjem, ki so med okupacijo povsem opustili hmeljarstvo, predpisali niti ene sadike hmelja. Vse to je zelo oviralo priprave za sajenje v zimi, ki že dolgo ni bila tako ugodna za ta dela. Zadnji zvonec v tej čredi pa nosi menda tisti KLO, ki je šele sredi marca kaj čudno razrezal dodeljenih mu 24 ha in dostavil odloke hmeljarjem za Veliko noč, ko mu je poganjajoči hmelj na njivah že voščil dobro jutro.

To so neopravičljive malomarnosti, preko katerih ni mogoče molče iti. Mnogokrat se zdi povprečnemu državljanu, da je ostalo ponekodi kaj malo od pridobitve osvobodilne borbe in da so se kape menjale, mnogi glavni pa so ostali.

Strokovna pomladna kramljanja

Hmeljska rastlina je lepo prezimila. Mrzli meseci so dobro razzebli hmeljišča, razdrobili kepe prsti in napravili tako drobce rudnin pristopne rastlinskim koreninam. Izdatna, rahla vlaga je napojila zrahljano zemljo, da gre odkopavanje sadežev in postavljanje hmeljevka lažje izpod rok.

O odkopavanju

Pomanjkanje delovnih moči in želja po olajšanju dela so napotila hmeljarje k novim poizkusom po svetu, kakor tudi pri nas. Naši češki tovariši že deset let izpopolnjujejo in sedaj delno že v splošnem uvažajo v uporabo poseben plug za odkopavanje hmelja. V bistvu je ogrodje podobno našemu kultivatorju, čigar razlika proti plugu je, da se da njegova širina poljubno menjati. Češki **Kupertov** hmeljski odkopavač je tako grajen, da more orač s pripravo na ročicah vsak čas tako razkreniti dvodelni lemež in dvodelno plužino, da gresta mimo sadeža; tik za sadežem pa ju spet sklopi in tako razvrže brazdo med prihodnjim sadežem. Seveda je treba pri tem večjih rok in pametne vprege. Hmeljarska zadruha si prizadeva dobiti en takšen plug za poizkušnjo.

Nek naš tovariš je prišel že lani na misel, da bi odstranil parobek med sadeži z izrvačem za krompir, tisto vrtečo se viličasto napravo, ki izkopava in meče krompir iz grobov. Letos so se oprijeli iz nuje že mnogi hmeljarji tega načina »odkopavanja« in se neki prav pohvalijo, češ, da so odgrebli v nekaj urah kar tisoče sadik. Odgreblje se v smeri, kakor je bil hmelj napeljan na droge in je treba na eno stran tako prazen hoditi. Če bi odgrebali proti položenim sadežem, bi jih preveč poškodovali. Tudi sicer trde nekateri, da se podzemski deli trt, ki jih otepe izruvač, ne morejo uporabiti za sadike novih nasadov, drugi pa trde, da to ni tako hudo. Hmeljarska zadruha bo sama preizkusila takšno odgrebanje in bo o tem poročala.

Kaj pa rez?

Rez je važno delo v hmeljiščih. Od pravočasne in pravilne rezi zavisijo ne le donosnost, temveč tudi trajnost nasadov. Zato je izvesti rez za vsak primer posebej in nikakor ne gre tega dela opravljati, kakor bi rezal živo mejo. Naši starejši gospodarji vedo dobro, kako je rezati in je na njih, da pouče mlajše moči. Eno glavnih pravil pri rezi, katero se je že močno uveljavilo, je: **Ne hiti že v začetku aprila z rezjo, ne odlašaj je pa na maj.** Prezgodaj rezane hmelje lahko še ostudijo mraz ter so v donosu slabši ter grobe kakovosti, prepozno rezani pa ostanejo nežni, radi podlegajo škodljivcem in boleznim, zlasti peronospori in dajo lahko blago. Čas obrezovanja naj bo od 10. do 25. aprila in je odvisen od lege, nege in starosti nasadov. Mlajše nasade režemo najprej, potem starejše.

O gnojenju

Po rezi nasade pognojimo. Hmelj je za gnoj prav zahtevna rastlina, ki odvzame zemlji velike množine hrane. Če vzamemo, da se ena tretjina hrane v jeseni po obiranju vrača v podzemne dele rastline, moramo dati, če hočemo povsem nadoknaditi hrano, ki jo je prejšnje leto pobrala rastlina iz zemlje, na vsak ha hmelja:

dušika 110 kg = 550 kg apnenega dušika ali 700 kg čilskega solitra;

fosforne kisline 60 kg = 350 kg superfosfata;

kalija 100 kg = 250 kg kilijeve soli in
apna 190 kg.

V primeri s pšenico porabi hmelj dvakrat več dušika in fosforne kisline, kalija trikrat, apna pa celo petnajstkrat več. Če hočemo obdržati hmeljski nasad na primerni višini, moramo gledati, da v čim zadostnejši meri

povrnemo zemlji odvzete snovi. Kar je za ljudi kruh, to je za hmelj hlevski gnoj. Hmelj je vrtnarska kultura, ki použije trikrat več hlevskega gnoja kakor katera druga poljščina. Mimo mineralne hrane damo s hlevskim gnojem zemlji podlago za razvoj talne flore, to je milijard mikrobov, ki so najpridnejši in najcenejši delavci.

60 mst dobro uležanega gnoja vrne hmeljišču vso prejšnje leto odvzeto hrano v pogledu dušika, fosforne kisline in kalija, ne pa apna, na katero polagajo naši hmeljarji vse premalo važnosti. »Saj je že tako dovolj apnenega kamenja po naših njivah, kdo bi še apnal,« naletiš na ugovor s strani hmeljarjev. Kakor se zdi njihova utemeljitev pravilna po zdravi pameti, vendar temu ni tako. Zdrava pamet samo po sebi še ne zadošča, treba je izkustev, ki jih da ali šola v zgoščeni obliki ali pa dolga praksa. Apno se v obdelovalni zemlji nagleje troši, kakor pa razkrajja v takšno obliko, da ga more rastlina zaužiti. Tudi bolniku, ki trpi na pomanjkanju apna, ga zdravnik daje v obliki lahko topljivih praškov ali pa celo injekcij, nikoli pa ne v obliki kamna. Apnanju hmelja bodo morali hmeljarji na jesen posvečati več pažnje, če bodo hoteli obdržati pridelek na sedanji višini. Zlasti stari nasadi so zelo potrebni apna.

Kar se tiče umetnih gnojil, je treba apneni dušik spraviti čimprej v zemljo, da ne bo spet znanih poškodb na robovih listja in celo na kobulah. Nikakor ni priporočljivo trositi apneni dušik naravnost na gnoj, temveč v obliki široke podkve okoli že zagrnenih sadežev. Neoljeni apneni dušik se najbolje trosi, če ga pomešamo pred uporabo s suho prstjo. S tem dosežemo dvoje: prvič se gnojilo ne praši in ni zdravju v kvar, drugič pa se bolj porazdeli in ga ni treba še posebej zakrivati z zemljo. Ker so nasadi različno preskrbljeni z dušikom, ne moremo dati nobenih receptov za gnojenje. Eno pa povdarimo: **Ne pretiravajte, da ne boste imeli več šavja in kravc, kakor pa lepo zraščeni kobul.** Nikoli ne mešajte apnenega dušika s superfosfatom. Ker bo sicer prešla lahko topljiva fosfatna kislina v težko topljivo, ki ne bo letos nič koristila hmelju, do drugega leta pa jo bo dež izpral v dolnje, za hmelj nedosegljive plasti. Lahko pa mešamo čilski soliter brez škode s superfosfatom in kalijevo soljo. Kdor bo s solitrom gnojil, da lahko superfosfat že po obrezovanju, drugače pa šele pred prvim osipavanjem skupno s kalijem.

To gnojilo — kalij — dobiva čimdalje več pristašev med hmeljarji.

O trebljenju mladice

Mandanje imenujejo vinogradniki redčenje odvišnih mladik. Pri hmelju uporabljajo hmeljarji za to delo še vedno grdo besedo štrefanje. Obe besedi sta tuji. Zato jima bomo dali slovo in uvedli našo besedo trebljenje.

Trebljenje je zelo važno hmeljarjevo opravilo, saj odloči nele kakovost, temveč tudi količino pridelka. Včasih smo privezovali najdaljše mladice v šopu. Danes pa tega ne delamo več. Izkušnje so namreč pokazale, da dajo ti poganjki, ki pridejo prvi iz zemlje, redke cvetni nastavek in grobe kravice. To pa zato, ker so bile v nežni mladosti izpostavljene močnemu mrazu, ki upliva na rast tako, da nastanejo orjaške oblike rastlin — poliploidija — pravimo temu pojavu v znanstvenem jeziku.

Zato se nam ti poganjki ne smejo smiliti, temveč jih moramo izpuliti, odnosno še bolje bi bilo odrezati. Napeljemo po tri enako zrasle mladice na en drog, četrto pa pustimo nenapeljano za rezervo. Dokler je hmelj še nežen, ga more hud mraz ledenjakov ali mrzlih mož tako poškodovati, da se pobesijo konci mladice. Za ta primer kaže, kakor so pokazale pred leti izkušnje, porezati mladice in napeljati pozneje pognale, ker bi namreč mladice dale poliploiden pridelek. Isti pojav se pokaže, če je izpostavljena mlada rastlina preveliki vročini, kakor je

to opazoval pred leti dr. ing. Ctibor Blatny, našim tovarišem dobro poznani češki strokovnjak. Takrat se je izcimilo na podlagi teh dejstev med njim in piscem tega članka prerekanje. Pisec je trdil po jasnem dokazu, da je kriv hud majev mraz, Blatny pa, da vročina. Po letih se je izkazalo, da sta imela oba prav. Pri nas je bil kriv mraz, na Češkem pa vročina.

O gnojenju v obrokih

V življenju rastlin se redno ponavljajo obdobja, ko sprejem hrane in vode rase in pada in je njih dotok zelo živahen ali pa zmeren. Takšna mejnika sta dobi cveta in izoblikovanja ploda. V teh dobah je potreba po snoveh največja ter more dovesti, če ji ne ustrezemo, do stalnih ali začasnih motenj v razvoju rastline. To so že davno pokazali poizkusi pri sladkorni pesi, pri hmelju pa je isto s poizkusi ugotovil Blatny.

Po dobi mirne, čeprav silne rasti v pomladi in v zgodnjem poletju hmeljska rastlina kar zadivja v rasti, ko se za časa cveta in kobuljenja silno poveča sprejem vode in hranilnih snovi. Če takrat rastlina ne najde zadostne zaloge teh nužnih prvin, je nastavek cvetja in kobul manjši. Kobule so manjše in slabše kakovosti. kot če ima rastlina dovolj raztopljenih hranilnih snovi na razpolago. Remy je dognal, da usvaja posamezna hmeljska rastlina pred cvetom dnevno po 38 miligramov kalija, v dobi cveta in kobuljenja pa kar po 191 miligramov dnevno.

Blatny je s poizkusi dokazal, da se bolje obnese gnojenje s kalijem v dveh obrokih — eno na pomlad, drugo

pa tik pred cvetom. Razlika je znašala, kar se tiče množine obranih kobul, pri gnojenju v dveh obrokih v primeru z enim samim povprečno 95 kg na ha. Toda tudi kvaliteta je bila pri gnojenju v dveh obrokih znatno boljša. Človek bi mislil, da je iskati razloga za ta pojav v tem, da izperejo padavine pomladi natrošeni kalij v spodnje plasti, kjer ne more priti več do učinka. Toda tudi v sušnem poizkusnem letu 1928 se je povsem obnesel drugi obrok kalija in to na vseh zemljah od rdeče ilovice, črnice pa do izrazitih peščenic. Tu mora biti odločilna povsem druga okolnost. Hmeljarji že dolgo vedo, da takšen hmelj, ki požene zgodaj močne vrvi in nastavi obilno bohotnega listja, kaj rad pozneje razočara pri obiranju. Rajši imamo hmelj, ki skraja ne tvori toliko šavja in kjer je listje bolj skromno. Zato dajejo hmeljarji naglotopljiva dušična gnojila (čilski soliter) v dveh obrokih: prvi ob obrezovanju, drugi, važnejši za časa cveta ali pa dajejo za prvi obrok težje topeljiva dušična gnojila (žveplenokisli amonijak ali apneni dušik), za drugi — produkcijski — pa chilski soliter. Tako bi bilo treba tudi pri gnojenju s kalijem postopati. Če potrosimo to gnojilo v začetku razvoja hmeljske rastline, obstoji nevarnost, da porabi preobilno hranjena rastlina hranilne snovi za čezmerno rast šavja (trt, listja in poganjkov) in nima teh snovi v dobi, ko bi jih najbolj potrebovala, da bi mogla izoblikovati kobule v obilni meri in kakovosti.

Toda nele v pogledu količine in kakovosti pridelka, temveč tudi v obrambi proti boleznim in škodljivcem se je pokazala izredna važnost gnojenja v obrokih, ki nudi rastlini stalno rezervo za boj proti njim, kar naj upoštevajo tudi naši hmeljarji.

Peronospora je treba zatreti

(Nadaljevanje in konec)

Podrobnosti glede na prirodo tega načrta so seveda podvrženi mnenju strokovnega odbora. Misli se, da je treba dela kultiviranja centralizirati v najpogodnejšem kraju, ali da ni omejeno samo na eno mesto, če bi se tudi drugod lahko dosegli dobri rezultati.

Zveza hmeljarjev ZDA upa, da bo sestanek, ki se bo vršil sredi tega meseca v Cincinnati-u, dovedel do sporazuma o sodelovanju Pivovarnarskega poskusnega instituta za hmelj z Zvezo hmeljarjev ZDA. Vsak hmeljar in trgovec se naproša, da prispeva skladi za hmeljske poizkuse in upamo, da bo vsak oddal svoj delež za uresničenje tega zelo važnega projekta. Peronospora se more in mora zatreti.

V letošnji januarski številki »The Hopper-ja« čitamo nov opominjevalni članek o peronospori.

Kar se hmeljarjev tiče sodim, da vedo vsi kdo je sovražnik št. 1 na seznamu boleznih in škodljivcev hmelja. Sijajne uspehe smo dosegli proti našim starim sovražnikom kakor so uši, rdeči pajek in drugi, ki so pod stalnim strokovnim nadzorstvom. Že precejšnjo dobo nismo imeli nobenih težav z njimi, toda izkušnja nas uči, da smo vedno budni in stalno delamo na tem področju.

Izjemo dela peronospora ta naš sovražnik št. 1, saj je razširjena v precejšnji meri po vsem hmeljskem pridelovalnem okolišu. V zadnjih 15 letih smo že mnogo ukrenili v zatiranju peronospore in smo dosegli lepe uspehe z izboljšanim načinom obdelave in zaščitnim pršenjem z raznimi sredstvi. Zares imeli smo mnogo truda in stroškov, toda 11 let sem izza leta 1936 nismo imeli hudih izgub pridelka. Nismo vedeli, da smo se uspavali v lastni varnosti.

Zadnje leto (1947) smo mislili, da je hmelj že v naših rokah, da se tako izrazimo, in sicer ena naših najboljših letin. Bili smo v upravičenem upanju, da bomo imeli v juliju in avgustu normalno poletno vreme. Namesto tega pa smo dobili dež na dež, ki mu je sledil hud napad peronospore. Škoda je bila zelo velika. Nekatera hmeljišča so bila popolnoma uničena, druga pa v velikem delu.

Tako ameriški strokovni list. Ameriški hmeljarji so se zanašali na to, da ni bilo nekaj let hujšega nastopa peronospore. Lani pa je v okolišu Oregon dolgotrajno deževje povsem uničilo krepki pridelok. Naj bo ta nesreča tudi našim hmeljarjem v opomin, da se ne kaže zanašati na dobro srečo.

Novost pri postavljanju hmeljev

Če motrimo napredek v raznih panogah gospodarstva, naletimo pogosto na dejstvo, da so bili pobudniki novotarij mimo strokovnjakov tudi bistroumni možje iz drugih strok. Zlasti pa so se izkazali ljudje iz prakse, ki jih je silila nuja k novim ukrepom. Tako je tudi v hmeljarstvu, da navedemo en sam dalekosežen primer, vzgojitev nove, boljše hmeljske sorte po češkem hmeljarju Semšu.

Že dalje časa so premlevali hmeljarji, kako bi si olajšali težko delo luknjanja za postavljanje hmeljev. Dokler je bilo malo hmelja, so pri podiranju hmeljev varno odvijali hmeljevino in pazili, da se pri dvigavanju hmeljevke niso zasipale luknje. V te so vtikali šope slame, ki so jih pomladi odstranili in tako laže postavili hmeljevke v stare luknje. Nekateri so vkopavali lesene klade z zvrtnimi luknjami, kamor so vtikali brez večjega truda hmeljevke. Toda te klade so razpokale, izpostavljene leto in dan vsakemu vremenu, in zato niso več ustrezale svojemu namenu.

Pa se je našel naš zadržnik in je za poizkušnjo vлил primerno lične podstavke iz betona, ki kljubujejo vremenskim neprilikam. Po triletnih poizkusih nam ta tovariš sporoča, da se je izum pri njem dobro obnesel. Hmeljarska zadruga bo vzela to važno vprašanje v strokovni pretres in nadaljevala poizkuse.

Pridelok češkega hmelja v letu 1947 je znašal 46.750 metrskih stotov (leta 1946 54.000 met. stotov). Izvozne cene so znašale v letu 1946 124 dolarjev, najvišja izvozna cena leta 1947 pa 155 dolarjev za 50 kg. Od tega sta bili plačani nad dve tretjini v dolarjih.

Prijavljanje novih nasadov - planska dolžnost hmeljarjev

Hmeljna komisija za Slovenijo je dostavila vsem KLO-jem slovenskega hmeljskega okoliša prijavne pole za hmeljarje. Vsak hmeljar dobi dva primerka, ki ju oba v vseh rubrikah točno izpolni. Enega zadržati lastnik hmeljišča, drugega odda na KLO, ki ga dostavi Hmeljni komisiji.

Vsak hmeljar je obvezno odgovoren za točnost prijave. KLO-ji ne bodo potrjevali netočnih prijav.

Vse rubrike morajo biti točno izpolnjene. Posebno pazljivo je obračati na to, da bodo naslovi t. j. lastnik hmeljišča, kraj, hišna št., KLO in pošta točno navedeni. Hmeljarji imajo navodilo za izpolnitev natisnako na sami prijavnici, zato naj ga vsak pred izpolnitvijo točno prečita in se ravna po njem.

Pripominjamo, da se bo na podlagi prijav delil premog za sušenje hme-

lja, umetna gnojila in vse ostalo, kar bodo hmeljarji potrebovali za pridelovanje hmelja.

Izpolnjene prijavnice pošljejo vsi KLO-ji Hmeljni komisiji najkasneje do 15. maja t. l., zato naj hmeljarji pohite s prijavljanjem. Zlasti naj nemudoma stopijo v zvezo s svojimi obiralci, da dobe od njih pismeni pristanek, da pridejo na delo. Kdor se ne bo dogovoril z obiralci, naj napiše v prijavo, koliko obiralcev potrebuje, da se ne bo zgodilo to, kar se je lani, da so le trije hmeljarji prijavi potrebo po obiralcih.

Izvršitev postavljene naloge smatrajte nujno z ozirom na izvedbo načrta. Hmeljni komisiji bo z dobljenimi podatki omogočena statistika, hmeljarjem pa preskrbljena potrebna sredstva za pridelovanje hmelja.

Odredba o državnih (vezanih) cenah industrijskih rastlin

Minister za lahko industrijo FLRJ je v sporazumu z zveznim kmetijskim in finančnim ministrom ter ministrom za trgovino in preskrbo izdal na podlagi odredbe zvezne vlade o državnih (vezanih) cenah kmetijskih pridelkov in izdelkov **odredbo o državnih (vezanih) cenah industrijskih rastlin po vrsti in kvaliteti ter o pogojih za kontrahiranje pridelovanja industrijskih rastlin, pridelka leta 1948.**

Cene so predpisane za industrijske rastline, ki jih industrija predeluje, in za semensko blago. Odredba upošteva industrijske rastline, ki jih pridelujejo na posameznih področjih v državi, med njimi tudi hmelj.

Za hmelj so določene naslednje povprečne cene: Za prvorazredni savinjski hmelj z enotnimi kobulami, ki imajo enake srednje velike lističe, enakomerno svetlozelene, dobro zrele in posušene kobule, brez rdečih madežev, ki jih zapusti peronospora ali rdeči pajek — je po 9500 din 100 kg. Drugorazredni hmelj enake kakovosti, kakor prvorazredni, toda kobule so neenakomerne, rumenkastozelene — je po 9.200 din. Tretjerazredni hmelj s precej neenakimi kobulami, rumenimi, motnimi in slabo posušeni in z majhnimi madeži, ki jih zapusti peronospora ali rdeči pajek — je po 8500 din. Četrto razredni hmelj je po 7000 din. — Za hmelj, ki ga pridelujejo v Bački, so določene nižje cene.

S splošnimi določbami odredbe je predpisano med drugim:

Industrijska in trgovska podjetja morajo za izpolnitev plana s pogodbami (kontrahiranjem) zagotoviti v določenih okoliših in v roku ter v okviru državnega setvenega plana potrebne površine za pridelovanje industrijskih rastlin. Hkrati morajo tudi skrbeti za pravilno setev, obdelavo in žetev. Celotna kontrola, kakor tudi skrb za pridelovanje, zagotovitev potrebnih količin semena itd., spada pod pristojnost zveznega kmetijskega ministrstva in kmetijskih ministrstev ljudskih republik.

UGODNOSTI PRIDELOVALCEV

Pridelovalci bodo uživali razne olajšave. Razen tega, da bodo prejeli za blago, ki ga bodo prodali po vezanih cenah, bone za nakup industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah, bodo lahko med drugim prejeli predujem. V pasivnih in nežitorodnih pokrajinah bodo pridelovalci

prejeli predujem lahko v akreditivnih čekih, ki jih bodo mogli uporabiti le za nakup industrijskih izdelkov po nižjih industrijskih cenah. Prejeli pa bodo lahko tudi predujme v obliki bonov za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah, in sicer največ do 40 odst. vrednosti določenega pridelka, ki se računa kot povprečje za določeno kontrahirano površino. Odstotek tega predujma bodo določili za vsak okraj posebej ministri za industrijo ljudskih republik v sporazumu s finančnimi ministri ljudskih republik in zveznim ministrom za trgovino in preskrbo.

OBVEZNOSTI PODJETIJ

Pogodbeno podjetje mora dati pridelovalcu na razpolago potrebne količine umetnega gnojila in sredstev za varstvo rastlin. Obračuna jih ob oddaji pridelkov. Pridelovalci do oddaje pridelka zanje ne plačajo obresti, pač pa so jih dolžni uporabiti, in sicer po navodilih organa kmetijske službe.

To so osnovne določbe nove odredbe. O praktični izvedbi le-teh bomo pravočasno obvestili naše združnike, čim izvemo, koliko bo predujem in kdaj dobijo bone.

Češke hmeljnike ograža rdeči pajek

V suhih in toplih mesecih lanske jeseni se je zimski zarod rdečega pajka zelo razpasel. Te zares rdeče samice ni opaziti le na lani napadenih, temveč tudi v oddaljenih nasadih, kamor jih je zanesel veter. Pred odstranitvijo hmeljevine so se držale samice na spodnji strani listov, potem pa so zlezle na tla, tako, da so nekatere grude od njih že od daleč vidne po rdeči barvi.

Boj proti tej zalegi je bil z dosedanjimi tehničnimi načini in kemičnimi sredstvi drag in zato v velikem nemogoč. Ker pa so hmeljišča z legli rdečega pajka velika nevarnost za nov pridelek, je podvzela drž. hmeljska poizkusna postaja v Žatcu potrebne mere za zatiranje tega nevarnega škodljivca v rastni dobi hmelja. Pri nas v Sloveniji še doslej ni prišlo do večjega nastopa. Če bi se pa pojavil, ga bomo poizkusili zatreti na tleh v hmeljiščih jeseni z metalcem plamena.